

Pysslingen Förskolor & Skolor AB
info@pysslingen.se

2017-10-10
Dnr 403-2017:6371

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Västra
Alléskolan med Pysslingen Förskolor & Skolor
AB som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av områdena undervisning, rektorns ledarskap, trygghet och studiero samt bedömning och betygsättning. Syftet är att granskningen ska bidra till högre kvalitet där målet är en god utbildning i en trygg miljö.

Granskningen genomförs i 40 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala skolenheter. Västra Alléskolan i Helsingborgs kommun med Pysslingen Förskolor & Skolor AB som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5 och 6 september 2017. Besöket genomfördes av utredarna Lars Thornberg och Kristine Brosjö. Under besöket intervjuades elever, lärare, elevhälsan och rektorn. Därutöver genomfördes lektionsobservationer.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av de granskade områdena. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Sammanfattande bedömning

På Västra Alléskolan har Skolinspektionen granskat följande fyra områden: undervisning, rektorns ledarskap, trygghet och studiero samt bedömning och betygsättning. Skolinspektionen bedömer att de fyra områdena sammantaget håller en *god kvalitet*, vilket är den högsta nivån av tre möjliga i Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Västra Alléskolan i hög grad främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. Granskningen visar bland annat att undervisningen är strukturerad och att lektionerna innehåller en variation av olika moment och aktiviteter. Vidare anpassar flertalet av lärarna undervisningen så att den är utmanande för alla elever. Därutöver ges eleverna möjlighet att kontinuerligt reflektera över det egna lärandet. Skolinspektionen bedömer också att rektorn på Västra Alléskolan i viss grad har ett aktivt ledarskap som styr och utvecklar verksamheten i skolan. Rektor främjar samarbete både mellan lärarna och mellan lärarna och andra personalgrupper. Rektor utvecklar även kontinuerligt verksamheten genom att analysera utbildningens resultat, identifiera utvecklingsområden och sätter in åtgärder. Dock saknas det ett återkommande arbete med att kartlägga och analysera behovet av kompetensutveckling för personalen på skolan. Därutöver saknas det delvis ett förebyggande arbete på skolan för att försäkra att alla elever har samma förutsättningar oavsett kön.

Skolinspektionen bedömer därutöver att utbildningen i hög grad utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Detta görs bland annat genom att det finns ett övergripande arbete på skolan – där också eleverna involveras – för att upprätthålla en god studiero. Eleverna får kontinuerligt diskutera ämnen som trygghet och hur man ska behandla andra elever på skolan. Slutligen bedömer Skolinspektionen att lärarna i hög grad gör en allsidig och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper. Granskningen visar bland annat att eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper i relation de nationella kunskapskraven på olika sätt och vid olika tillfällen. Dock saknas det delvis återkommande diskussioner och analyser av hur lärarna bedömer elevernas kunskaper.

Identifierade utvecklingsområden

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom de områden som granskats bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande delar:

- Att rektor kartlägger och analyserar behovet av kompetensutveckling för lärare och övriga personalgrupper, samt genomför och följer upp vilka effekter som kompetensutvecklingen har på elevernas måluppfyllelse.
- Att lärare tillsammans med andra lärare regelbundet analyserar och diskuterar hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens värderingar av de fyra granskade områdena. Till två områden finns utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat för att ytterligare höja kvalitén inom området.

I beslutet finns det endast ett utvecklingsområde framtaget per område, detta även om Skolinspektionen har identifierat flera delar inom området som kan utvecklas. Detta då utvecklingsområden syftar till att stödja skolan där det största behovet finns för utveckling.

Notera att Skolinspektionen kan identifiera ett utvecklingsområde även inom ett bedömningsområde som Skolinspektionen har värderat som välfungerande.

Bedömningsområdet undervisning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Västra Alléskolan i hög grad främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven.

De observationer och intervjuer som Skolinspektionen har genomfört visar att undervisningen är strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd för eleverna. Lärarna berättar i intervju att lektionernas syfte tydliggörs för eleverna i början av lektionen och att lektionerna innehåller en variation av olika moment och

aktiviteter, vilket Skolinspektionen noterar även vid lektionsobservationer. Skolinspektionen har även i intervjuer och observationerna fått flera exempel på att eleverna får möjligheter att utveckla och pröva olika strategier för sitt lärande.

Vidare ger både lärare och elever i intervjuer flera exempel på hur lärarna anpassar undervisningen så att den är utmanande för alla elever. Detta görs exempelvis genom att elever, oavsett hur långt de har nått i sin kunskapsutveckling, stimuleras och utmanas på lektionerna. I intervju uppger både elever och lärare att det finns enstaka lärare på skolan som skulle kunna anpassa undervisningen mer till elevernas behov och erfarenheter.

Skolinspektionen har vidare i granskningen – både i observationer och intervjuer – fått flera exempel på hur det i undervisningen ges återkoppling mellan undervisningens kvalitet och elevernas lärande. Detta visar sig genom att elever kontinuerligt får reflektera över sitt eget lärande och framföra synpunkter på undervisningens kvalitet till lärarna. Exempelvis kan eleverna i slutet av lektionen utvärdera lektionen genom att eleverna får visa tummen upp eller ner, använda röda eller gröna kort eller sätta plus eller minus på tavlan. "Är det många röda kort så förstår jag om jag behöver gå igenom innehållet en gång till eller om eleverna har förstått", säger en lärare i en intervju. I intervjuerna med elever framkommer det att en majoritet av lärarna kontinuerligt återkopplar till eleverna vad de behöver utveckla, men att det samtidigt finns några lärare som inte ger eleverna en sådan återkoppling i den omfattning som eleverna önskar.

Bedömningsområdet rektorns ledarskap

Skolinspektionen bedömer att rektorn på Västra Alléskolan i viss grad har ett aktivt ledarskap som styr och utvecklar verksamheten i skolan.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn i sitt arbete främjar samarbete både mellan lärarna och mellan lärare och andra personalgrupper. Det finns väl fungerande arbets- och ämneslag där lärarna kan samverka. Därutöver har rektorn gett förutsättningar för hela elevhälsan att samarbeta med lärarna kring frågor som handlar om undervisning, vilket elevhälsan har uppgett i intervju har en positiv inverkan på elevernas utveckling.

Skolinspektionens intervjuer visar även att rektorn ger instruktioner till arbets- och ämneslagen vilka frågor de ska arbeta med, samt att det i deras arbete finns

ett fokus på lärandeuppdraget och arbetet utgår från skolans resultat. Det är mer sällan som rektorn aktivt deltar eller leder arbetet i dessa grupper; istället leder förstelärarna och arbetslagsledarna arbetet i lärargrupperna. För att säkerställa att arbets- och ämneslagen arbetar mot gemensamma mål träffar rektorn förstelärarna och arbetslagsledarna regelbundet.

Skolinspektionens granskning visar därutöver att rektorn kontinuerligt utvecklar verksamheten genom att analysera utbildningens resultat, identifierar utvecklingsområden och sätter in åtgärder. Ett exempel på en sådan åtgärd är en gemensam lektionsstruktur som alla lärare ska följa med tydlig start och avslut för lektionen. Syftet är att alla eleverna ska känna sig trygga i hur lektionerna är strukturerade oavsett vilken lärare det är som leder lektionen. Rektor gör även lärare, övrig personal och eleverna delaktiga i att analysera och följa upp utbildningens resultat. Till exempel berättar lärarna att de följer upp och analyserar undervisningen och elevernas resultat vid olika tillfällen under läsåret. Därutöver finns det en kännedom och förståelse hos lärare och övrig personal hur rektorn fördelar resurser utifrån elevernas förutsättningar och behov. Detta genom att det finns en öppenhet och dialog kring hur resurserna fördelas.

Granskningen visar dock att rektorn saknar ett återkommande arbete med att kartlägga och analysera behovet av kompetensutveckling för lärarna. Detta får till följd att de kompetensinsatser som genomförs på skolan endast sällan bygger på ett behov som är identifierat av rektorn för att utveckla verksamheten. Istället utgår kompetensutvecklingen ofta från generella insatser till alla lärare, eller utifrån personalens egna önskemål.

Granskningen visar även att rektorn verkar för elevers lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet. Rektor har bland annat satt in åtgärder i en klass där det framkom att flickorna upplevde sig tystade av pojkarna. I intervjuer med eleverna framkommer att det på skolan inte görs någon skillnad bland lärarna om man är flicka eller pojke. Det saknas emellertid delvis ett förebyggande arbete på skolan för att försäkra att alla elever har samma förutsättningar oavsett kön. I detta arbete ingår att se till att det hos personalen såväl som elever bedrivs ett aktivt arbete för att främja jämställdhet och förebygga könstypiska normer och val.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området rektorns ledarskap bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande del:

- Att rektor kartlägger och analyserar behovet av kompetensutveckling för lärare och övriga personalgrupper, samt genomför och följer upp vilka effekter som kompetensutvecklingen har på elevernas målpuppfyllelse.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna på Västra Alléskolan får kompetensutveckling. Till exempel finns det generella satsningar, så som kurser i IT-användning, som omfattar alla lärare. Därutöver får lärarna själva välja kurser som de tycker är intressanta. Däremot saknas det delvis ett strukturerat arbete på skolan för att identifiera personalens behov av kompetensutveckling. Rektorn på Västra Alléskolan bör därför inleda ett arbete med att kartlägga och analysera behovet av kompetensutveckling för lärare och övriga personalgrupper. I detta arbete ingår att rektorn skapar sig en bredare bild för vilka utvecklingsområden som finns på skolan. Detta kan ske genom lektionsobservationer eller att rektor deltar mer i arbets- och ämneslagens arbete. Det kan även ske genom diskussioner med enskilda lärare utifrån specifika utmaningar i deras undervisning.

Enligt förarbetena till skollagen ska skolans kompetensutveckling bygga på en kontinuerlig analys av behoven i skolan, och hos den enskilda läraren.¹ I intervjuer med lärare framkommer emellertid att det delvis inte finns någon riktad kompetensutveckling på skolan som bygger på en behovsanalys från rektorn. Istället har lärarna möjlighet att efterfråga sådan kompetensutveckling som de själva upplever sig vara i behov av. "Vi letar upp en kurs som vi vill gå och oftast får vi gå den". Därutöver finns det en allmän kompetensutveckling som rik-

¹2 kap. 34 § skollagen (2010:800) Lgr11 Avsnitt 2.8 Rektors ansvar (SKOLFS 2010:37), prop. 2009/10:165 s. 282

tar sig till en större del av personalen, som exempelvis har skolan haft en föreläsning om anorexia. Även rektorn uppger i intervju att det oftast är lärarnas önskemål som avgör vilken kompetensutveckling som de får.

Forskning har pekat ut lärarnas kompetens som den viktigaste kvalitetsfaktorn för elevers lärande. Det handlar både om att utveckla lärares ämnes- och läro-kunskaper, liksom pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper samt förmågan att själv lära och lära tillsammans med andra.² Skolinspektionen vill därför betona att rektors arbete med kompetensutveckling är en viktig del av arbetet för att utveckla personalen och utbildningens kvalitet.

Bedömningsområdet trygghet och studiero

Skolinspektionens bedömer att utbildningen i hög grad utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens intervjuer med eleverna, elevhälsan, lärarna och rektorn har visat att det på skolan bedrivs ett strategiskt arbete för att främja och upprätthålla trygghet och studiero på skolan. Även eleverna har involverats i detta arbete, bland annat genom att de har varit med och utarbetat gemensamma ordningsregler. Det finns även ett övergripande arbete på skolan för att upprätthålla en god studiero under lektionerna. Ett sådant moment är att alla lektioner på skolan ska börja och avslutas på ett liknande sätt; detta för att skapa tydliga ramar för eleverna oavsett vilken lektion de befinner sig på. Bilden att en studiero råder på skolan stärks även i intervjuer med elever som berättar att de upplever att det, i stora drag, finns en möjlighet att arbeta på lektionerna utan att bli störd.

Granskningen visar även att personalen bedriver ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar bland eleverna. Arbetet genomförs exempelvis genom trygghetsvandringar där elever från olika årskurser deltar. De flesta av eleverna som intervjuades redogör även för att de på lektionerna kontinuerligt

² Håkansson, J. och Sundberg, D. (2014). *Utmärkt undervisning: Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. Natur & Kultur Akademisk.

diskuterar ämnen så som trygghet och hur man ska behandla andra elever på skolan. Bilden av en trygg skola stärks även genom att de intervjuade eleverna uppger att de känner sig trygga på skolan.

Bedömningsområdet bedömning och betygsättning

Skolinspektionen bedömer att lärarna i hög grad gör en allsidig och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper.

Granskningen visar att lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt. Av intervjuer med lärare, elever och rektorn framgår att lärarna ger eleverna möjligheter att visa sina kunskaper i relation till de nationella kunskapskraven på olika sätt och vid olika tidpunkter. Intervjuade lärare och elever berättar bland annat att lärarnas bedömningar bygger på olika underlag; så som skriftliga prov, muntliga prov och presentationer. Redan vid planeringen av ett arbetsområde diskuterar lärarna med eleverna om hur de kan få visa sina kunskaper och att det finns olika sätt som de kan visa sina kunskaper på. Som ett exempel kan elever som upplever att det är obehagligt att redovisa inför andra elever få ta med en Ipad hem och filma sin egen presentation, för att sedan visa för klassen.

I intervju med rektorn framkommer att biträdande rektor stöttar de lärare som inte har behörighet eller en lärarlegitimation i frågor som rör bedömning och betygsättning. Rektorn deltar även i arbetslagens diskussioner kring bedömning, bland annat i samtal om korrelationen mellan de nationella proven och slutbetygen.

Granskningen visar dock att det delvis saknas återkommande träffar på skolan där lärarna kan diskutera frågor som likvärdighet i bedömning och betygsättning. Av intervjuer med lärare framgår att även om de delvis arbetar med sambedömning, till exempel av nationella proven, så finns det sällan tillfällen för att diskutera sina egna bedömningar med kollegornas. Vidare framkommer det i intervjuerna att det finns enstaka lärare som är ensamma i sina ämnen på skolan, och som inte samverkar med andra lärare kring bedömningar. Skolan saknar även ett samarbete med andra skolor kring bedömning och betygssättning, vilket flera lärare uppger i intervjuer skulle vara utvecklande för deras arbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom området bedömning och betygssättning bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande del:

- Att lärare tillsammans med andra lärare regelbundet analyserar och diskuterar hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven.

Skolinspektionens samlade bild är att det på Västra Alléskolan finns en pågående dialog bland lärarna kring sambedömning. Flera lärare har även gått Skolverkets kurs om bedömning och betygssättning, vilket skapar goda förutsättningar för arbetet med dessa frågor. I granskningen har det dock framkommit att lärarna saknar avsatt tid för sambedömningar. Enligt Skolverkets allmänna råd behöver lärare regelbundet diskutera och analysera hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven. Detta i syfte att främja en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper.³ Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna ges förutsättningar, och verktyg, för att arbeta mer strukturerat med likvärdighet kring bedömningar. I arbetet med att avgöra om den egna bedömningen är likvärdig kan lärare använda olika verktyg, exempelvis sambedömning av prov och elevarbeten samt att använda avidentifierade prov. Därutöver saknas det på Västra Alléskolan ett samarbete med andra skolor vad gäller bedömning och betygssättning. Ett sådant samarbete anser Skolinspektionen skulle kunna höja kvalitén i likvärdigheten, framförallt i de ämnen där det endast finns en lärare på skolan.

I intervju med lärare framkommer att lärarna använder de nationella proven för att göra sambedömningar. Dessutom finns det ämnesövergripande samarbeten där lärarna har sambedömt elevernas uppgifter. Dock uppger lärarna att

³ 1 kap. 9 § skollagen (2010:800), Lgr11 2.7 Bedömning och betyg (SKOLFS 2010:37), Skolverket (2011) *Planering och genomförande av undervisningen*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer sid 22 och 25, Stockholm: Fritzes.

det saknas tid och uttryckliga tillfällen då de kan göra sambedömningar – istället sker detta mer på eget initiativ: "Hade vi hunnit med det så hade vi velat hjälpa varandra". Lärarna berättar vidare att tanken har varit att de vid studiedagar ska diskutera bedömningar, men att tiden hittills mest har använts för att rapportera in betygen istället för att diskutera likvärdigheten.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 22 mars 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post till lars.thornberg@skolinspektionen.se, eller per post till, Lars Thornberg, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen, 403-2017:6371, i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Gabriel Brandström
Beslutsfattare

Lars Thornberg
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se/inspektion2018

Bilaga: Underlag för bedömning i Inspektion 2018

I Skolinspektionens beslut för regelbunden kvalitetsgranskning får varje skolenhet en sammanfattande bedömning. Den sammanfattande bedömningen består av en sammanvägning av de fyra bedömningsområdena och ges enligt följande tre nivåer: *God kvalitet, Förbättringsområden finns* och *Ett förbättringsarbete är nödvändigt*.

I granskningen ingår fyra bedömningsområden. Inom varje område granskas följande delar:

Undervisning: Undervisningen är målfokuserad, strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd för eleverna. Undervisningen är utmanande för alla elever. Att det i undervisningen ges återkoppling mellan elever och lärare angående undervisningens kvalitet och elevers lärande/kunskapsutveckling.

Rektors ledarskap: Rektorn fokuserar på skolans lärandeuppdrag samt stödjer och utvecklar personalen. Rektorn utvecklar utbildningen. Rektorn fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas behov och förutsättningar. Rektorn verkar för elevers lika rätt till en god utbildning i trygg miljö, oavsett könstillhörighet.

Studiero och trygghet: Personalen inom skolan bedriver ett strategiskt arbete för att främja och upprätthålla trygghet och studiero för elever. Personalen bedriver ett främjande och aktivt arbete för att förebygga kränkande behandling av elever.

Bedömning och betygsättning: Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven. Lärarna tar ansvar för att bedömning och betygsättning är likvärdig.

I granskningen värderas kvalitén inom varje bedömningsområde med hjälp av ett bedömningsschema som innehåller tre nivåer: i låg grad, i viss grad och i hög grad, se figur 1.

Figur 1: Bedömningsschema – skolenhetens bedömningsområden fördelat på tre nivåer

Undervisning			
Rektorns ledarskap			
Studiero och trygghet			
Bedömning och betygsättning			
	i låg grad	i viss grad	i hög grad

Bilaga: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Västra Allé är en fristående grundskola belägen i Helsingborgs kommun. Huvudman för skolan är Pysslingen Förskolor och Skolor AB (org. nr. 556035-4309). Verksamheten i Västra Allé leds av en rektor och omfattar skolformerna förskoleklass, grundskola årskurserna 1-9 samt fritidshem. Vid tiden för inspektionsbesöket går 282 elever på skolan.

Årskurs 3

Av skolans redovisning för läsåret 2016/17 framgår att samtliga flickor och 83 procent av pojkarna bedömdes nå kunskapskraven i ämnet svenska. I ämnet matematik nådde 75 procent av flickorna och 50 procent av pojkarna kunskapskraven. Avseende de naturorienterande och samhällsorienterade ämnena framgår av skolans statistik att samtliga elever bedömdes nå kunskapskraven läsåret 2016/17.

Årskurs 6

Av skolans redovisning för läsåret 2016/17 framgår att samtliga elever nådde kunskapskraven i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, musik, slöjd, och teknik. Lägst var resultatet i ämnet i idrott och hälsa där 96 procent av flickorna och 88 procent av pojkarna nådde kunskapskraven.

Årskurs 9

Av Skolverkets databas SIRIS framgår att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna på skolan läsåret 2015/16 (de senaste tillgängliga resultaten) var 252,8 poäng. Motsvarande resultat i riket var 224,1 poäng. Andelen elever på Västra Alléskolan som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2015/16 var 86,4 procent (74,2 procent i riket). Andelen elever på skolan som nådde behörighet till gymnasieskolans yrkes-program var ungefär 100 procent. Motsvarande andel för hela riket var 83,1 procent.

Av skolans egen redovisning för läsåret 2016/17 framgår att samtliga elever nådde kunskapskraven i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, musik, kemi och slöjd. Lägst var resultatet i ämnet matematik där 98 procent av flickorna och 94 procent av pojkarna nådde kunskapskraven.